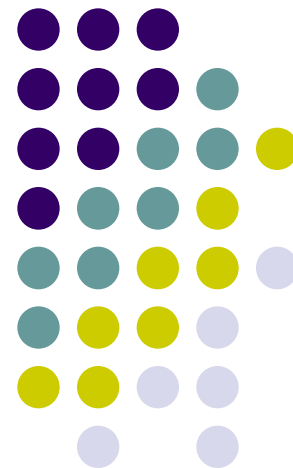

ҚЕХС бойынша бухгалтерлік есеп

5 В 050900 «Қаржы»
Мамандықтары бойынша кредиттік оқу жүйесінде
оқитын
студенттерге арналған
Жангалиева Рая Уалиоллақызы ,аға оқытушы

ҚХЕС бойынша бухгалтерлік есеп пәні оқудың мақсаты мен міндеті:

- кәсіби білімге қойылатын жоғары талаптарға сай болатын және басқару шешімдерін қабылдап, талдай алатын, ішкі бақылаудың тиімді жүйесін ұйымдастыра алатын және бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес қаржылық есептілікті құрастырып, ұсына алатын бухгалтерлік есеп және аудит саласындағы жоғары білікті мамандарды дайындау болып табылады.

Пререквизиттер:

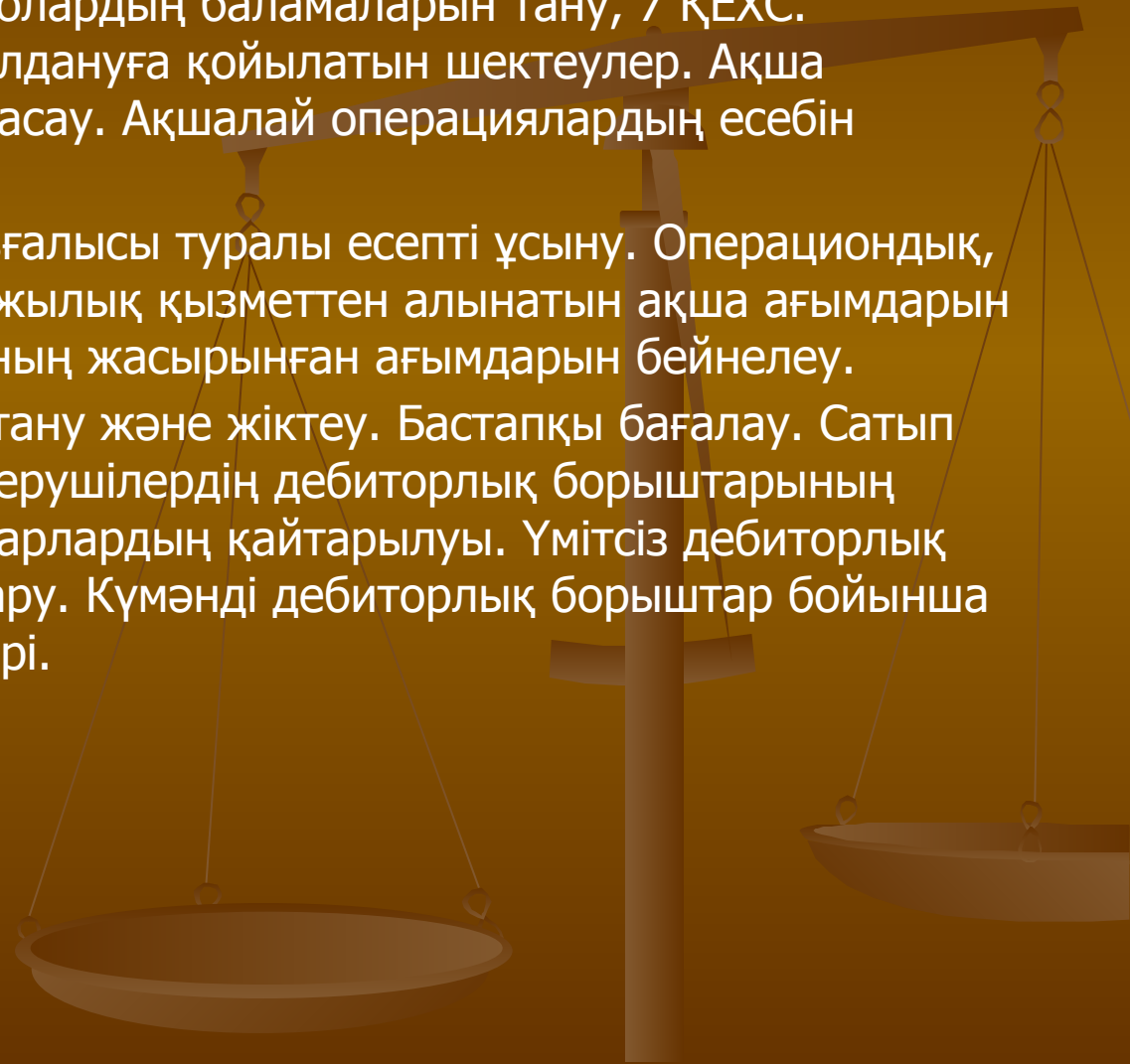
- **ҚХЕС бойынша бухгалтерлік есеп пәнінің** пререквизиттері болып Экономикалық теория , Бухгалтерлік есеп принциптері , Салық салу т.б. экономикалық пәндерден алынған білімнің негізінде құрастырылады.
- **Постреквизиттер:** Қаржылық есептілікті пайдаланушылардаң түрлі топтарының болуы, сыртқы және ішкі пайдаланушылардың ақпараттық талаптарына байланысты, бухгалтерлік есепті ақпараттық жүйе ретінде келесідей түрлерге жіктеуге соқтырады: қаржылық есеп және басқару есебі.

Сабақ мазмұны мен кестесі :

- **1-тақырып:** Қысқа мерзімді активтер есебі: ақша қаражаттары және дебиторлық борыштар
- **2-тақырып:** Қорлар есебі (ҚЕХС 2)
- **3-тақырып:** Негізгі құралдардың есебі(ҚЕХС 16)
- **4-тақырып:** Материалдық емес активтердің есебі (ҚЕХС 38)
- **5-тақырып:** Активтердің құнсыздануы (ҚЕХС 36)
- **6-тақырып:** Ұйымның міндеттемелерінің есебі
- **7-тақырып:** Кірістер мен шығыстар есебі (ҚЕХС 18)
- **8-тақырып:** Капитал және резервтер есебі
- **9-тақырып:** Қаржылық есептілікті ұсыну (ҚЕХС 1)
- **10-тақырып:** Шоғырландырылған және бөлек қаржылық есептілік (ҚЕХС 27)
- **11-тақырып:** Валюталық бағамдар өзгерісінің әсері. Шетелдік қызмет(ҚЕХС21)
- **12-тақырып:** Табысқа салынатын салық (ҚЕХС 12)

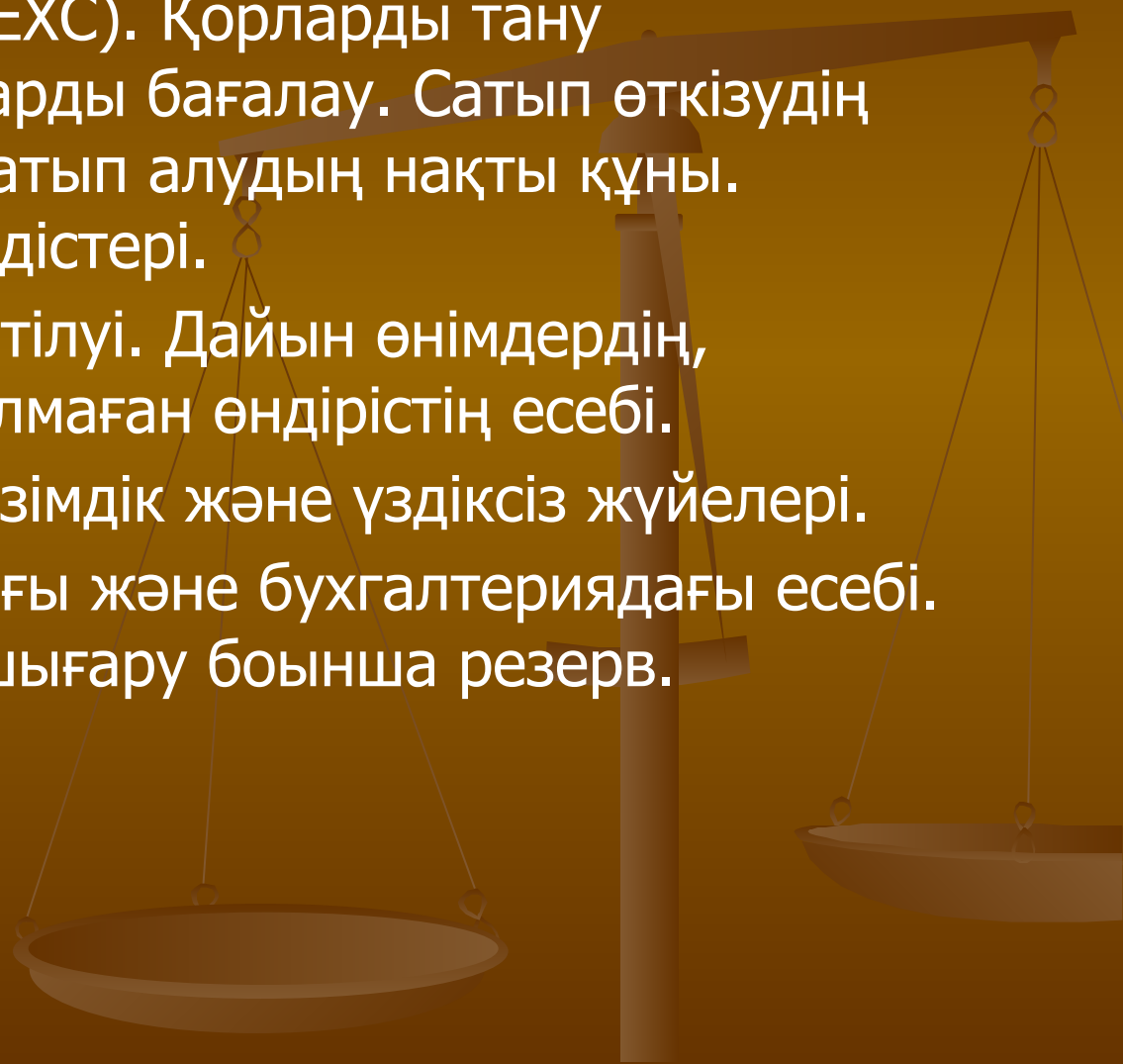
1 тақырып. Қысқа мерзімді активтер есебі: ақша қаражаты және дебиторлық борыштары.

- Ақша қаражаттарын және олардың баламаларын тану, 7 ҚЕХС. Ақшалай қаражаттарды қолдануға қойылатын шектеулер. Ақша қаражаттарына бақылау жасау. Ақшалай операциялардың есебін ұйымдастыру.
- Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепті ұсыну. Операциондық, инвестициондық және қаржылық қызметтен алынатын ақша ағымдарын ұсыну. Ақша қаражаттарының жасырынған ағымдарын бейнелеу.
- Дебиторлық борыштарды тану және жіктеу. Бастапқы бағалау. Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің дебиторлық борыштарының есебі. Жеңілдіктер мен тауарлардың қайтарылуы. Үмітсіз дебиторлық борыштарды есептен шығару. Күмәнді дебиторлық борыштар бойынша резервтерді бағалау әдістері.

2-тақырып. Қорлар есебі. (2 ҚЕХС)

- Қорларды тану (2 ҚЕХС). Қорларды тану критерийлері. Қорларды бағалау. Сатып өткізудің мүмкін таза құны. Сатып алудың нақты құны. Қорларды бағалау әдістері.
- Қорлардың шығыс етілуі. Дайын өнімдердің, тауарлардың, аяқталмаған өндірістің есебі.
- Қорлар есебінің мерзімдік және үздіксіз жүйелері.
- Қорлардың қоймадағы және бухгалтериядағы есебі. Қорларды есептен шығару бойынша резерв.

3-тақырып. Негізгі құралдардың және олардың амортизациясының есебі.

- Негізгі құралдарды тану критерийлері (16 ҚЕХС). Болашақ экономикалық тиімділік. Негізгі құралдардың бастапқы құны. Негізгі құралдардың сатып алу есебі.
- Кейінгі шығындар: капитализациялау және кезең шығындары. Негізгі құралдардың кейінгі есебі: тарихи құны бойынша есепке алу, негізгі құралдарды қайта бағалау.
- Негізгі құралдардың амортизациясы: пайдалы қызмет мерзімдері және есептеу әдістері, оларды есепте бейнелеу.
- Негізгі құралдардың шығыс етілуі: тану жіне есепте ашып көрсету.

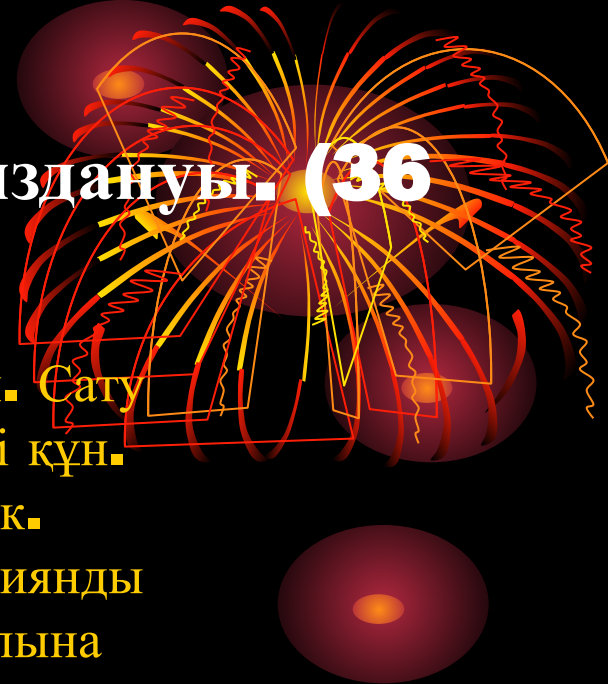
4-тақырып. Материалдық емес активтердің есебі. (38 ҚЕХС)

- Материалдық емес активтерді тану (38 ҚЕХС). Бірегейлендіру. Бақылау. Болашақ экономикалық тиімділік. Материалдық емес активтерді сатып алу сәтіндегі бағалау және тану. Кәсіпорында құрастырылған материалдық емес активтердің өзіндік құны. Кәсіпорында жасалған саудалық маркалар, іскерлік бедел. Кейінгі шығындар. Материалдық емес активтерді кейінгі есепке алудың моделі. Бастапқы құн бойынша есепке алудың моделі. Қайта бағалау құны бойынша есепке алу моделі. Пайдалы қызмет ету мерзімі. Шектелмеген пайдалы қызмет ету мерзімі бар материалдық емес активтер. Материалдық емес активтерді амортизациялау әдістері. Материалдық емес активтерді қолдануды тоқтату және есептен шығару.
- Материалдық емес активтермен операциялар есебі.

5-тақырып. Активтердің құнсыздануы. (36 ҚЕХС)

- **36** ҚЕХС қолдану аясы. Орны толтырылатын құн. Сағат бойынша шығындарды алып тастағандағы әділетті құн. Қолдану құндылығы. Басты (генерирующая) бірлік. Құнсыздану белгілері. Құнсызданудан алынатын зиянды тану. Құнсызданудан алынатын зиянды қайта қалпына келтіру (реверсирование).
- Активтердің құнсыздануының есебін ұйымдастыру.

6-тақырып. Ұйымның міндеттемелерінің есебі

- Міндеттемелердің түсінігі және жіктелуі, оларды тану. Қаржылық міндеттемелер есебі: банктік және басқа зайындар, дивиденттер мен қатысушылар кірістері. Салықтар бойынша міндеттемелер есебі. Уақытша және тұрақты айырмалықтар. Уақытша айырмалшылықтардың салықтық әсері.
- Басқа да міндетті және ерікті төлемдер бойынша міндеттемелер есебі. Кредиторлық борыштар есебі: жабдықтаушылар мен мердігерлерге; еншілес (қауымдасқан, бірлескен) ұйымдарға; филиалдар мен құрылымдық бөлімшелерге; жал бойынша; төленуге тиісті сыйақылар бойынша. Зайымдар бойынша шығындарды тану, **23 ҚЕХС**.

7-тақырып. Кірістер мен шығыстар есебі. (18 ҚЕХС)

- Түсімді тану критеріі **18** ХҚЕС. Мәмілені бірегейлендіру. Тауарды сатудан, қызмет көрсетуден, пайыздар, лицензиялық төлемдер, дивидендтер түріндегі түсімді тану.
- Кірістер және шығыстар түсінігі. Қаржыландырудан алынатын кірістер есебі. Басқа да кірістер есебі. Сатылған өнімдер мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құндарының есебі. Кезең шығыстарының есебі. Өзге де шығыстар есебі. Қорытынды кірісті немесе зиянды тану, жабылушы жазбалар. Корпоративті табыс салығы бойынша шығындар есебі.

8-тақырып. Капитал және резервтер есебі.

- Жарғылық капитал есебі: шығарылған акционерлік капитал; салымдар мен пайлар. Төленбеген капитал есебі. Қайта сатып алынған меншікті үлестік құралдар. Эмиссиялық кіріс есебі.
- Ұйымның резервтерінің есебі: резервтік капитал, активтерді қайта бағалау резервтері, шетел капиталдарын қайта санау резервтері және басқа да резервтер. Есепті және өткен кезеңнің бөлінбеген пайдасы. Жабылмаған зиянды есепте және қаржылық есептілікте бейнелеу.

9-тақырып. Қаржылық есептілікті ұсыну. (1 ҚЕХС)

- Қаржылық есептіліктің мақсаты (1 ҚЕХС).
Қаржылық есептіліктің құрамдас бөліктері.
Қаржылық есептілікті шыншыл ұсыну және қаржылық есептіліктің халықаралық стандартына сәйкестігі. Қызметтің үздіксіздігі. Есептеу әдісі бойынша есепке алу. Ұсынудың бірізділігі.
- Мәнділік және біріктіруі. Өзара есепке алу.
Салыстырмалы ақпарат. Құрылымы және мазмұны. Есептік кезең.
- Бухгалтерлік балансты ұсыну.

10-тақырып: Шоғырландырылған және бөлек қаржылық есептілік (ҚЕХС 27)

- Шоғырландырылған қаржылық есепкерлікті ұсыну. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті қолдану аясы. Шоғырландыру процедуралары.

11-тақырып: Бірлесім бақыланылатын және өзгерісін есептеу. Шетелдік қызмет (ҚЕХС 21)

■ **Ершілес, бірлесім бақыланылатын және өзгерісін есептеу. Шетелдік қызмет (ҚЕХС 21)** **тәуелді ұйымдарға инвестициялардың бөлек қаржылық есепкерліктердегі есебі. Жиынтық бухгалтерлік балансты дайындау.**

- Таза активтердің әділ құны, іскерлік бедел және азшылық үлесін анықтау. Пайда мен залал туралы жиынтық шоғырландырылған есептілік.

11-тақырып: Валюталық бағамдар өзгерісінің әсері. Шетелдік қызмет(ҚЕХС21)

- Функционалды валюта. Шетелдік қызметке таза инвестиция. Ақшалай баптар. Шет ел валютасындағы операцияларды функционалды валютада бейнелеу. Бастапқы тану. Кейінгі мерзімдерде есеп беру. Бағамдық айырмашылықтарды тану. Функционалды валютаны ауыстыру. Функционалды валютадан ерекшеленетін ұсыну валютасын қолдану. Ұсынылатын валютаға қайта есептеу. Шет елдік қызмет жөніндегі қаржылық есепкерлікті қайта есептеу. Кез келген бағамдық айырмашылықтың салықтық салдарлары.

12-тақырып: Табысқа салынатын салық (ҚХС 12)

- №12 ҚХЕС « Табыс салығы». Есепті табыс салығы. Салық салынатын табыс. Тұрақты және уақтылы айырмашылықтар. Табыстар мен шығыстар есептілігінің міндеттілік әдісі бойынша жеке табыс салығының шығыстарының есебі. Бухгалтерлік баланстың міндеттемелік әдісі бойынша жеке табыс салығының шығыстарының есебі. Уақыт айырмашылығындағы салықтың әсерінің есебі- кейінге қалдырылған салықтың міндеттемелері мен талаптары.

